



## KENNELLIITON HAASTE 04/24

Shetlanninlammaskoirat - Shetland Sheepdog ry on aktiivinen rotujärjestö. Yhdistyksen jäsenmäärä on tällä hetkellä hieman alle 2000, mutta joka vuosi on hienoista kasvua ollut havaittavissa: Jäsenmäärä v.1984:841, v. 2000:1575, v. 2020:1752, v. 2024: 1985. Hallituksessa ja toimikunnissa on aktiivisia ja innokkaita tekijöitä, ja olemme saaneet mukaan myös uusia ihmisiä kehittämällä yhdistyksen viestintää ja aktiivisuutta myös jäsentemme suuntaan. Pyrimme hyödyntämään moderneja työkaluja toteuttaaksemme rotujärjestön tehtäviä. Vuonna 2024 juhlimme yhdistyksen 40-vuotisjuhluvuotta.

Aktiivisten ja asiaansa paneutuneiden yhdistystoimijoiden avulla on yhdistyksessä tehty paljon asioita. Alle on koottu haasteen teemaan liittyviä asioita tällä hetkellä voimassa olevasta jalostuksen tavoiteohjelmasta sekä sitä edeltäneestä JTO:n versiosta. Asiat on jaoteltu JTO:sta tutun jaon mukaan neljään osaan:

- Populaation rakenne ja jalostuspohja
- Luonne ja käyttäytyminen
- Terveys ja lisääntyminen
- Ulkomuoto

Osa-alueet limittyvät kaikki haasteen teemaan koirien terveydestä ja hyvinvoinnista. Terveen ja hyvinvoivan koiran tulee olla perimältään riittävän monimuotoinen, sen luonteen on oltava hyvä ja ulkomuodon on mm. rakenteen osalta mahdollistettava helppo ja vaivaton liikkuminen ilman sairauksille altistavia liioiteltuja piirteitä. Meillä on oltava myös riittävästi jalostuspohja, ja tietoisuutta eri osa-alueista, jotta rodun jalostus on kestävä ja koirien hyvinvointia tukevaa.

Osa-alueiden ulkopuolelta mainittakoon myös työn alla oleva Shelttien Kasvattaja-akatemia, jolla haluamme mahdollistaa asiasta kiinnostuneille jäsenillemme tiedon saamisen kasvattamisesta, rotutyypillisistä asioista sekä uusimmista rotuun liittyvistä tutkimustuloksista matalalla kynnyksellä. Uusinta jalostuksen tavoiteohjelmaa Kennelliitto kehui myös kattavaksi ja hyvin tehdyksi.

Haasteen osalta yhdistyksen yhteyshenkilönä toimii puheenjohtaja Ella Saarenpää, puh. +358 45 2780 780, [pj@shetlanninlammaskoirat.fi](mailto:pj@shetlanninlammaskoirat.fi)

Linkit jalostuksen tavoiteohjelmaan löytyvät nettisivuiltamme: [Jalostuksen tavoiteohjelma - Shetlanninlammaskoirat ry](#)



SHETLANNINLAMMASKOIRAT –  
SHETLAND SHEEPDOGS RY

NDEAFIHH FI6610263000404444  
Y-TUNNUS 2583357-8

[www.shetlanninlammaskoirat.fi](http://www.shetlanninlammaskoirat.fi)  
[sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi](mailto:sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi)

FB shetlanninlammaskoirat  
IG shetlanninlammaskoirat\_ry



## Populaation rakenne ja jalostuspohja

Toteutuneet lainaukset jalostuksen tavoiteohjelmasta:

*Rotujärjestö pyrkii elvyttämään rodun perinnöllistä monimuotoisuutta seuraavin keinoin:*

- Kasvattajille ja urosten omistajille luennoidaan yksilön liikakäytön seurauksista.
- Perinnöllisen monimuotoisuuden köyhtyessä edelleen, määritellään yksittäiselle urokselle suurin sallittu jälkeläismäärä (pienempi kuin nykyinen rajoitus). Rajoitus jälkeläismäärästä anotaan liitettäväksi rodun PEVISA-ohjelmaan.
- Rodun perinnöllistä monimuotoisuutta pyritään elvyttämään jalostukseen vähemmän käytettyjen sukulinjojen sekä mahdollisimman monipuolisen, tehokkaan ja tasaisen urosten jalostuskäytön keinoin.

Tehdyt toimenpiteet::

- Tiedotus urosten liikakäytöstä ja monimuotoisuuden merkityksestä:
  - Luento perinnöllisestä monimuotoisuudesta (Populaatiogenetiikka osa 2 - 11/2022, osallistujia lähes 300)
  - Jalostustoimikunnan artikkelit eri vuosien Sheltit-lehdissä
    - 2024 tulossa: JTO-juttusarja (monimuotoisuus, terveys, luonne & ulkomuoto) - joka lehdessä yhdestä osiosta oma syventävä juttunsa uuden JTO:n jalkauttamiseksi ja kansantajuistamiseksi
- Pevisa-täydennys urosten jälkeläismäärärajoituksesta hyväksytty vuosikokouksessa 03/2024 (muutos 2025 alkaen)
  - Pohjustuksena jalostusasiantuntijan pitämä luento jäsenille ja artikkelit Sheltit-lehdessä

## Luonne ja käyttäytyminen

Toteutuneet lainaukset jalostuksen tavoiteohjelmasta:

*Rotujärjestö pyrkii palauttamaan rodulle tyypilliset luonneominaisuudet seuraavin keinoin:*

- Luonteen merkitystä jalostusvalinnoissa painotetaan kasvattajille suunnatuilla luennoilla ja rotujärjestön julkaisuissa (lehti ja internet-sivusto).
- Otetaan käyttöön jalostustarkastuksen käyttäytymisosoio.
- Kysely shetlanninlammaskoiran kotikäyttäytymisestä mahdollisten ongelmien kartoittamiseksi.
- 2018 valmistellaan käyttäytymiskysely, aloitetaan aineiston keruu (yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa, prof Outi Vainio), ihanneprofiilin valmistelu luonnetestiin ja MH-luonnekuvaukseen, tiedotusta JTO luonne osion osalta.
- 2019 analysoidaan käyttäytymiskyselyaineisto, tiedotetaan tuloksista ja ohjeistusta sen perusteella jalostusvalintoihin





- 2020 kysely shelttien käyttötarkoituksesta perhe-, hyöty-/työ- sekä harrastuskoirana, soveltumisesta tehtävään sekä toivotuista persoonallisuuspiirteistä
- 2021 analysoidaan uudestaan kertynyt aineisto luonnetesteistä ja MH-luonnekuvauksista tiedottamista ja JTO valmistelua varten
- 2022 JTO valmistelu
- lehteen ja nettiin juttuja luonteesta ja käyttäytymisestä luonne/käyttäytymisasioiden esillä pitäminen (tapahtumat jne) sosiaalisessa mediassa (mm. fb).
- Luonteen merkitystä jalostusvalinnoissa painotetaan kasvattajille suunnatuilla luennoilla ja mm. rotujärjestön julkaisuissa (lehti ja internet-sivusto).
- Kannustetaan kasvattajia käyttämään jalostuskoiriaan MH-kuvauksissa tai luonnetesteissä.
- Pyritään edistämään jalostustarkastuksen käyttäytymisosioiden käyttöönottoa.
- Seurataan käyttäytymiskyselyjen tuloksia mahdollisten ongelmien kartoittamiseksi.

#### Tehdyt toimenpiteet:

- Yhdistyksen verkostojen avulla on hyödynnetty tieteellistä koirien käyttäytymistutkimusta ja sen tuloksia luonneasioiden kartoittamiseksi esimerkiksi uusinta jalostuksen tavoiteohjelmaa tehdessä
- Yksittäisiä alaosastojen järjestämiä luonnetestejä
- Ihanneprofiilit:
  - MH- ja luonnetestin ihanneprofiilit olemassa: [Ihanneprofiilit - Shetlanninlammaskoirat ry](#)
  - Käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili on valmistumassa vuoden 2024 aikana
- Suunniteltu järjestettävän ensimmäinen käyttäytymisen jalostustarkastus
  - kannustettu osallistumaan toimitsijakoulutuksiin
- Tiedottaminen:
  - ShelttiExpo-luennot (2022 & tulossa 2024)
  - Artikkelit Sheltit-lehdessä
  - Verkkoluento 11/2021 Shetlanninlammaskoira – persoonallisuus ja vaikuttavat tekijät

## Terveys ja lisääntyminen

#### Toteutuneet lainaukset jalostuksen tavoiteohjelmasta:

##### Rotujärjestö pyrkii parantamaan rodun terveydellistä tilannetta seuraavin keinoin:

- Kasvattajia ja uroksen omistajia muistutetaan rotujärjestön Jalostusohjeesta ja sen asettamista suosituksista jalostusyksilöille ja yhdistelmille. Päivitetään rodun jalostusohje.
- Kasvattajia muistutetaan kasvattajan vastuusta. Kasvattajilta odotetaan rehellisyyttä ja avoimuutta.
- Lisätään kasvattajien ja harrastajien tietoisuutta lonkkaniveldysplasiasta, nivelrikosta ja niiden oireista sekä BLUP-indekseistä julkaisemalla artikkeleita rotujärjestön julkaisuissa (lehti ja internet-sivusto).
- Kannustetaan omistajia tutkituttamaan koiransa – ei ainoastaan jalostusyksilöitä – lonkkaniveldysplasian varalta. Samalla rodun tilasta saadaan kattavampaa tietoa.





- Päivitetään rotujärjestön asettamat suositukset yhdistelmille. Suositetaan, että pentueen vanhempien BLUP-indeksien keskiarvo on vähintään sata (100).
- 2018 päivitetään kyselylomakkeet koskien kinnervika, pentu- ja terveystarkastuksia, joiden tuloksia analysoimalla kartoitetaan shetlanninlammaskoirien lisääntymisterveyttä ja yleistä terveydentilaa
- 2018 jatketaan PRA-kantajien verinäytteiden keräämistä yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. PRA-sairaiksi todettujen shetlanninlammaskoirien verinäytteiden keräämistä myös jatketaan
- 2018-2022 Jalostukseen eniten käytettyjen urosten pentuetilastot ja tilastot käytetyistä yhdistelmistä julkaistaan vuosittain / mahdollisuuksien mukaan useammin (vuosikirja / internet-sivusto / lehti)
- Jatkuvat toiminnot:
  - Terveystutkimustuloksia seurataan ja niihin reagoidaan tarvittaessa
  - Lonkka- ja kyynäriiveldysplasian, patellaluksaation ja silmänsairauksien esiintymistä ja yleistymistä rodussa seurataan. Tuloksiin reagoidaan tarvittaessa.
  - Jalostuspohjan laajuutta, sukusiitosprosentin ja tehollisen populaatiokoon kehitymissuuntaa seurataan käyttämällä hyväksi Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä saatavia tietoja
  - Jalostusuroslista on kasvattajien käytettävissä
  - Pidetään yhdistyksen pentuvälityslistaa
  - Kasvattajille ja rodun harrastajille annetaan mahdollisimman kattavaa tietoa rodun terveydellisestä ja ulkomuodollisesta tilanteesta, luonteiden kehitymisestä, jalostustavoitteista ja –suosituksista
- Kasvattajia ja uroksen omistajia muistutetaan rotujärjestön jalostusohjeesta ja sen asettamista suosituksista jalostusyksilöille ja yhdistelmille.
- Rotujärjestön toiminnassa ja viestinnässä muistutetaan kasvattajia heidän vastuustaan rodulle ja rodun tulevaisuudelle.
- Lisätään kasvattajien ja harrastajien tietoisuutta rodussa esiintyvistä perinnöllisistä vioista ja sairauksista julkaisemalla artikkeleita rotujärjestön julkaisuissa (lehti ja internet-sivusto) ja järjestämällä luentoja.
- Kannustetaan omistajia tutkituttamaan koiransa – ei ainoastaan jalostusyksilöitä – lonkka- ja kyynäriiveldysplasian sekä silmänsairauksien varalta, jotta rodun tilasta saadaan kattavampaa tietoa.
- Mikäli lonkkaniveldysplasia lisääntyy rodussa huomattavasti, määritellään lonkkaniveldysplasille raja-arvo, joka anotaan liitettäväksi rodun PEVISA-ohjelmaan.
- Rodun julkaisuissa esitetään yhteenvedoja terveys- ja pentuekyselyihin saapuneista vastauksista.
- Kannustetaan kasvattajia osallistumaan geenitutkimusten kehittämiseen antamalla näytteitä koiristaan.

#### Tehdyt toimenpiteet::

- PEVISA-ohjelmaa säännöllisesti täydennetty: silmät (2007), lonkat (2010), kyynäriiveldysplasia (2021), jalostusurosten jälkeläismäärän rajoitus (2024 hyväksytty)
- Säännöllisesti päivitetty jalostusohjetta, viimeisin päivitys 04/2024
- Järjestetty yhteistyössä Kennelliiton kanssa geenitestien tallentaminen KoiraNettiin MDR1:sen, CNGA1-PRA:n ja CEA:n osalta.
- Avoimuuden kannustetaan mm. pentuekyselyillä. Sen täytettyään kasvattaja voi liittää uudet rodun harrastajat rotujärjestön jäseneksi edulliseen 10e hintaan ilman liittymismaksua.
- Kasvattajille teetetty 12/2019 kasvattajakysely toiminnan kehittämiseksi.
- Sähköiset terveys-, sappi-, kinner- ja pentuepalautekyselyt uusittiin 2023 yhdistyksen Terveyden teemavuodeksi. Kyselyt laadittiin yhteistyössä eläinlääkäreiden ja patologioiden kanssa. Terveys- ja



SHETLANNINLAMMASKOIRAT –  
SHETLAND SHEEPDOGS RY

NDEAFIHH FI6610263000404444  
Y-TUNNUS 2583357-8

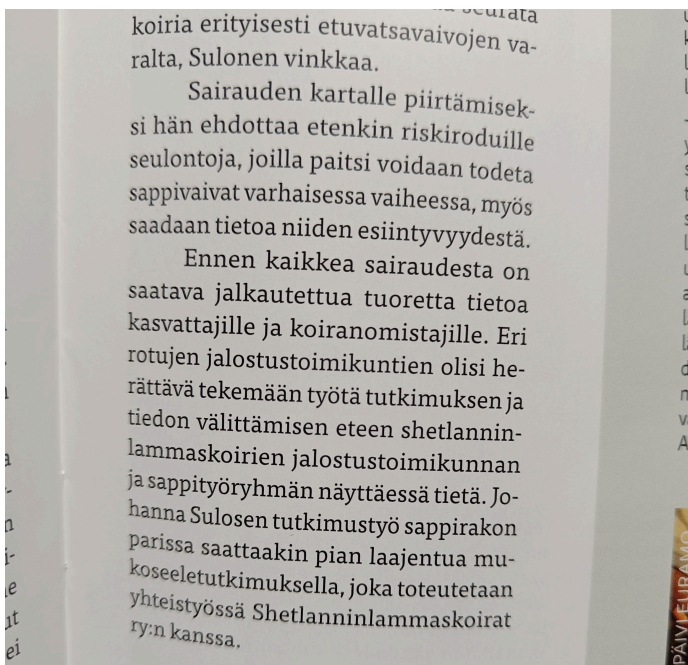
www.shetlanninlammaskoirat.fi  
sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi

FB shetlanninlammaskoirat  
IG shetlanninlammaskoirat\_ry



sappikyselyistä viedään tietoja yhdistyksen omaan Shelttikantaan, mikäli omistaja on antanut luvan tietojen julkaisuun. Vastauksia on kertynyt reilussa vuodessa hyvä määrä:

- o terveystarkastus 1295 vastausta,
  - o sappikysely 352,
  - o kinnerkysely 20,
  - o pentuepalaute vuosittain joitakin kymmeniä (vuodelta 2023 31 vastausta)
- Shelttikantaan kootaan tietoja omistajien ilmoitusten perusteella sairauksista, löydöksistä ja sellaisista terveystuloksista, joita ei kirjata KoiraNettiin. Kantaan on avoin pääsy. Shelttikanta julkaistiin 2022. Ennen tätä tiettyjä sairauksia ja tuloksia listattiin erillisinä koosteina. Nykyisin shelttikantaan viedään tuloksia mm. terveystarkastusvastausten pohjalta. Shelttikannassa on tällä hetkellä 1145 shetlanninlammaskoiran terveystietoja.
  - 2023 Terveys-teemavuoden kunniaksi yhdistys jakoi alaosastoille (5 alueellista paikallisyhdistystä) yhteensä 10 000 euroa terveyttä edistäviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Näillä rahoilla on toteutettu mm. joukkotarkastuksia ja luentoja eri puolella Suomea.
  - Sappiprojekti käynnistetty 2022: yhteistyössä yksityisten eläinlääkäriasemien sekä ell Johanna Sulosen kanssa käynnistetty yhteistyö sappirakon mukoseelen ongelmien tunnistamiseksi ja tiedon lisäämiseksi. Osana tätä yhteistyötä julkaistiin yo. sappikysely, jonka tulokset ovat tutkimusryhmän käytettävissä myöhemmin. Lisäksi yhteistyöeläinlääkäriasemille laadittiin flyer, jossa infoa sheltti-asiakkaiden omistajille osallistumisesta terveystarkastuksiin. Valmistelussa on myös tulkintaohjeet eläinlääkäreille sappirakon tilanteiden arvioimiseksi ultraäänitutkimuksissa.
    - o Jalostustoimikunnan haastattelu laajaa sappirakon mukoseelea koskevaan SuKoKan Kasvattaja-lehden artikkeliin.



Kasvattaja-lehti 1/24



**SHETLANNINLAMMASKOIRAT –  
SHETLAND SHEEPDOGS RY**

NDEAFIHH FI6610263000404444  
Y-TUNNUS 2583357-8

[www.shetlanninlammaskoirat.fi](http://www.shetlanninlammaskoirat.fi)  
[sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi](mailto:sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi)

FB [shetlanninlammaskoirat](https://www.facebook.com/shetlanninlammaskoirat)  
IG [shetlanninlammaskoirat\\_ry](https://www.instagram.com/shetlanninlammaskoirat_ry)



## Osallistu Shetlanninlammaskoirat ry:n terveys- ja sappirakkokyselyihin!



Kuva: Paula Grekelä / Koiravalokuvausta Lapista

**Terveyskysely** on tarkoitettu kaikille shetlanninlammaskoirille ja sen avulla kartoitetaan Suomen shetlanninlammaskoirapulaation terveydentilaa. **Sappikyselyillä** kartoitetaan sappirakkoterveyttä shetlanninlammaskoirilta, joiden sappirakko on tutkittu. Löydät molemmat kyselyt yhdistyksen nettisivuilta [shetlanninlammaskoirat.fi/kyselyt-ja-palautteet](https://shetlanninlammaskoirat.fi/kyselyt-ja-palautteet).

Kyselyiden vastausten perusteella laaditaan säännölliset tilannekatsaukset ja -koosteet rotuyhdistyksen tiedotuskanaviin. Vastausten avulla voidaan myös tulevaisuudessa edistää eläinlääketieteellistä tutkimusta.

Kyselyiden täyttäminen ei vaadi sinulta rotuyhdistyksen jäsenyyttä. Vastaamalla kyselyihin oman koirasi osalta voit edesauttaa rodun terveydentilan kartoittamista ja edistämistä - **jokainen vastaus on tärkeä!**

**Terveyskysely:**



**Sappirakkokysely:**



Julkaistu 3/2023

Yhdistyksen flyer, jaettu sappiprojektin yhteistyöklinoille jaettavaksi. Flyer saanut positiivista huomiota myös muiden rotujen parissa.

- Tiedottaminen:
  - Artikkelit Sheltit-lehdessä: luustojutut & BLUP-indeksi, terveys-, pentukysely- ja sappikyselyiden koosteet vuosittain raportoitu lehdessä
  - Verkkoluennot:
    - Shetlanninlammaskoirien yleisimmät luustosairaudet 10/2021
    - Luento shelttien silmäsairauksista 04/2024
    - Narttu neuvolassa 11/2020
    - Luento mukoseelesta 02/2022
    - Sappiteemainen ilta (3 luennon sarja) 08/2023
- Somessa "tavallisille koiranomistajille" jaettu infoa, mitä ja miksi terveystutkimuksia kannattaa tehdä 2022
- Somessa ja kotisivuilla kannustettiin shelttien omistajia osallistumaan rotua koskevaan syöpätestauksen tutkimukseen 2023
- Shetlanninlammaskoirille tehdään Suomessa runsaasti virallisia terveystutkimuksia muihin maihin verraten:
  - shetlanninlammaskoirista lonkkakuvattiin vuonna 1990 7 %, vuonna 2022 62 %
  - shetlanninlammaskoiria kyynärkuvattiin ensimmäisiä 1995 (1 % kannasta), 2021 kuvattuja oli 62 %
  - shetlanninlammaskoiria silmätarkastettiin vuonna 1990 23 % koirista, 2021 94 %



SHETLANNINLAMMASKOIRAT –  
SHETLAND SHEEPDOGS RY

NDEAFIHH FI6610263000404444  
Y-TUNNUS 2583357-8

[www.shetlanninlammaskoirat.fi](http://www.shetlanninlammaskoirat.fi)  
[sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi](mailto:sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi)

FB [shetlanninlammaskoirat](https://www.facebook.com/shetlanninlammaskoirat)  
IG [shetlanninlammaskoirat\\_ry](https://www.instagram.com/shetlanninlammaskoirat_ry)



## Ulkomuoto

Toteutuneet lainaukset jalostuksen tavoiteohjelmasta:

*Rotujärjestö pyrkii parantamaan rodun ulkomuodollisia ja rakenteellisia ominaisuuksia seuraavin keinoin:*

- *Kasvattajille ja harrastajille suunnatuilla kasvattajapäivillä käydään läpi shetlanninlammaskoiran rotumääritelmää ja sen tulkintaa. Samalla voidaan järjestää myös käytännön opetusta.*
- *Jalostustarkastusten määrää pyritään lisäämään. Tulokset julkaistaan mahdollisuuksien mukaan yhdistyksen internet-sivustolla.*
- *Ulkomuototuomareille järjestetään rodun erikoiskoulutusta.*
- *Ulkomuototuomareita ohjeistetaan rodun epäterveistä tai epätyypillisistä piirteistä.*
- *2018 Päivitetään shetlanninlammaskoiran rotumääritelmän tulkinta ja julkaistaan se nettiversiona*
- *2018 Otetaan käyttöön SKL:n jalostustarkastuskaavake rakenteen ja käyttäytymisen osalta*
- *2018-2022 Järjestetään jalostustarkastuksia vähintään kahdesti vuodessa*
- *2018-2022 Jalostustarkastuslausunnot julkaistaan vuosittain / mahdollisuuksien mukaan useammin (vuosikirja / internet-sivusto)*
- *2018-2022 Ulkomuototuomareille järjestetään rodun erikoiskoulutusta sekä rodun arvostelukoe vuosittain ja tarvittaessa*
- *2018-2022 Näyttelytulokset julkaistaan jokaisen näyttelyn jälkeen (internet-sivusto)*
- *Kasvattajille ja harrastajille suunnatuilla kasvattajapäivillä käydään läpi shetlanninlammaskoiran rotumääritelmää ja sen tulkintaa. Samalla voidaan järjestää myös käytännön opetusta.*
- *Jalostustarkastusten määrää pyritään lisäämään. Kannustetaan kasvattajia ja koirien omistajia käyttämään jalostuskäyttöön suunniteltuja koiriaan jalostustarkastuksissa. Otetaan käyttöön kennelliiton ulkomuodon jalostustarkastuslomake*

Tehdyt toimenpiteet::

- Jäsensivut julkaistiin 2022: Sivuston kautta pääsee osallistumaan jäsenille tarkoitettuihin kisoihin sekä tutustumaan materiaalipankkiin, joka sisältää mm. Sheltti-lehtien arkiston (vuodesta 1970 vanhoja lehtiä skannattuna, näyttelyarvostelut 2017 alkaen, vuosikokousaineistot vuodesta 2019 alkaen, turkinhoito-opas ja webinaaritalenteet (toteutetut luennot näkyvillä sovitun ajan)
- Rotuyhdistyksellä on rotumääritelmän tulkinta -opas, joka uudistetaan vuonna 2024.
- Rotuyhdistys julkaisee käsikirjan 10. vuoden välein. Uusin valmistuu 2024.
- Järjestetään ulkomuodon jalostustarkastuksia vuosittain. Tulokset julkaistaan nykyisin KoiraNetissä, mutta ne näkyvät myös yhdistyksen kotisivuilla.
- Näyttelytulokset julkaistu ennen live-tulosseurantaa yhdistyksen kotisivuilla.
- ShelttiExpossa 2024 rotumääritelmän tulkintaan liittyvä koulutus. Vastaavia toteutettu myös alaosastojen toimesta.



SHETLANNINLAMMASKOIRAT –  
SHETLAND SHEEPDOGS RY

NDEAFIHH FI6610263000404444  
Y-TUNNUS 2583357-8

www.shetlanninlammaskoirat.fi  
sihteeri@shetlanninlammaskoirat.fi

FB shetlanninlammaskoirat  
IG shetlanninlammaskoirat\_ry